Blomstertak As
Nyveien 62
1433

Trondheim, 02.05.2019

Deres ref.:	Vår ref. (bes oppgitt ved svar):	Saksbehandler:
19S47D60	2019/4778	Sunniva Aagaard

Tillatelse til utsetting av gravbergknapp og sibirbergknapp i Oslo kommune, Stålverksveien 1 i Oslo - Blomstertak AS v/ Kristin Pedersen

Miljødirektoratet gir tillatelse til utsetting av gravbergknapp og sibirbergknapp til bruk på et tak i Stålverksveien 1 i Oslo, jf. forskrift om fremmede organismer § 10. Tillatelsen gis på vilkår av at plantematerialet håndteres slik at spredning av de to planteartene forhindres.

1. Om søknaden

Det vises til søknad datert 28.06.2016, der foretaket Blomstertak AS, ved Kristin Pedersen, ber om tillatelse til utsetting av vegetasjonsmatter som inneholder gravbergknapp (*Phedimus spurius*) og sibirbergknapp (*Phedimus hybridus*) på et 420 kvm stort tak i Stålverksveien 1, 0661 Oslo. Grunneier er Stålverksveien 1 Bolig AS. Mattene skal importeres fra Vegtech AB i Sverige. Oppgitt tidsrom for utsetting er 01.06.2019 til 30.06.2019

Søker oppgir at det er ikke registrert viktige naturtyper eller verneområder innom en radius på. 3,5 km fra utsettingsstedet. Nærmeste relevante vannforekomst er Alnaelva, 1, 5 km fra tiltaket.

At tiltaket er i sikker avstand fra sårbare områder er oppgitt fra søker å være viktigste tiltak for å redusere en eventuell risiko for uheldige følger for biologisk mangfold.

2. Det rettslige grunnlaget

Formålet med forskrift 19. juni 2015 nr. 716 om fremmede organismer (forskriften) er å hindre innførsel, utsetting og spredning av fremmede organismer som medfører, eller kan medføre, uheldige følger for naturmangfoldet, jf. forskriften § 1.

Utsetting gravbergknapp og sibirbergknapp er i utgangspunktet forbudt, etter forskriften § 9, jf. vedlegg I. I merknaden i vedlegget er det imidlertid gjort unntak fra forbudet for utsetting på grønne tak. I kommuner med forekomst av naturtypen åpen grunnlendt kalkmark i Oslofeltet, herunder Oslo kommune, kreves det imidlertid tillatelse fra Miljødirektoratet.

Tillatelse kan etter § 10 andre ledd ikke gis hvis det er grunn til å anta at utsettingen vil medføre vesentlige uheldige følger for det biologiske mangfold. Dersom utsettinga ikke kan antas å medføre vesentlige uheldige følger, beror det på ei skjønnsmessig vurdering om tillatelse skal gis. Ved vurderinga skal det særlig legges vekt på om den omsøkte organismen og eventuelle følgeorganismer kan medføre risiko for uheldige følger for det biologiske mangfoldet.

Prinsippene i naturmangfoldloven §§ 8 til 12 skal legges til grunn som retningslinjer i vurderingen, jf. naturmangfoldloven § 7. Det kan ikke gis tillatelse hvis det er grunn til å anta at innførselen eller utsettingen vil medføre vesentlige uheldige følger for det biologiske mangfold, jf. forskriften § 15 tredje ledd. Miljødirektoratet skal vurdere og fastsette de vilkår som anses nødvendige for å hindre uheldige følger for det biologiske mangfold, jf. forskriften § 15 fjerde ledd.

3. Miljødirektoratets vurdering
Gravbergknapp *Phedimus spurius* vurderes i Fremmedartslista (2018) til svært høg økologisk risiko på grunn av kombinasjonen mellom et stort invasjonspotensial og en stor negativ økologisk effekt. Arten er en flerårig sukkulent plante fra Kaukasus. Den har frøformering, men hoveddelen av formeringen skjer ved avrevne skuddbiter som rotslår. Arten etablerer seg godt på strandberg, åpen grunnlendt mark (kalkrik så vel som kalkfattig) og på andre lysåpne habitater som slåttemark. Gravbergknapp sprer seg raskt vegetativt og fortrenger andre arter på strandberg, knauser og åpen grunnlendt mark, og er dokumentert i spredning på bergknauser med den nær truede arten oslosildre *Saxifraga osloënsis*.

Sibirbergknapp vurderes i Fremmedartslista (2018) til svært høg økologisk risiko, et resultat av et høyt invasjonspotensialt og store økologiske effekter. Arten er en flerårig sukkulent art fra Ural som formerer seg seksuelt med frø og kan dessuten bli mattedannende med omfattende, horisontale sideskudd som rotslår. Det en art i spredning på grunnlendt og åpen mark i kystnære strøk, herunder i den naturtypen "åpen grunnlendt kalkmark og der kan den bli problematisk for stedegne arter, som aksveronika *Veronica spicata*, smaltimotei *Phleum phleoides* og nikkesmelle *Silene nutans* samt den prioriterte arten dragehode *Dracocephalum ruyschiana*.

Miljødirektoratet legger på bakgrunn av det ovennevnte kunnskapsgrunnlaget til grunn at risikoen ved utsetting av gravbergknapp og sibirbergknapp i første rekke knytter seg til mulig spredning til åpen, grunnlendt mark, særlig til den sterkt truede naturtypen åpen grunnlendt kalkrik mark i boreonemoral sone, der den kan fortrenge stedegne arter og truede arter. Naturtypen finnes i hovedsak i tettbefolkede, kystnære områder rundt Oslofjord og er derfor utsatt for et sterkt belastning fra menneskelig aktivitet. Konkurranse fra fremmede arter er i Norsk rødliste for naturtyper (2018) angitt som en påvirkningsfaktor som påvirker majoriteten av arealet av naturtypen negativt. Det er ikke registrert viktige naturtyper eller verneområder innom en radius på 3,5 km fra utsettingsstedet. Spredning av frø eller plantedeler fra sibirbergknapp og gravbergknapp til områdene utenfor denne radiusen, og påfølgende etablering, kan ikke ut fra størrelsen på tiltaket helt utelukkes og vil kunne være uheldig. Men direktoratet anser at sannsynligheten for etablering i ett eller flere av disse områdene er svært lav, og at risikoen for uheldige følger for biologisk mangfold som følge av utsettingen derfor er lav.

Miljødirektoratet kjenner ikke til risikovurderinger som spesifikt vurderer omfanget av spredning av disse to artene fra grønne tak. Begge artene produserer små frø som bl.a. kan spres med vind. Videre vil frø og plantedeler kunne spres med avrenningsvann fra taket, i forbindelse med kraftig nedbør. Det er grunn til å anta at størstedelen av spredningen av frø eller spiringsdyktige plantedeler vil skje til områder som ligger i umiddelbar nærhet til huset. I områdene rundt huset er det et noen få innslag av åpen ubebygd mark. Selv om det er ikke usannsynlig at en andel av frøene og plantedelene som spres fra taket kan gi opphav til nye populasjoner av sibirbergknapp og gravbergknapp her vil det ikke etter Miljødirektoratets vurdering ikke påvirke sårbare naturområder.

Spredning av frø og plantedeler fra tak med gravbergknapp og sibirbergknapp kan også tenkes å skje med avrenningsvann fra taket, eller ved at frø og plantedeler på annen måte spres til sjø eller vassdrag og fraktes videre. Avstanden til større vannforekomster er over 1,5 km, som ansees som så stor at de sannsynligheten for slik spredning vurderes som lav.

I tillegg til spredning fra det ferdigstilte taket, vil etablering, vedlikehold og riving av taket kunne gi opphav til spredning av hele planter, plantedeler og frø fra de to artene. Miljødirektoratet anser at

denne risikoen vil kunne avbøtes gjennom vilkår i tillatelsen knyttet til håndtering av plantematerialet, jf. naturmangfoldloven § 12, og ved grunneiers forpliktelse til å opptre aktsomt for å forhindre uheldige følger for det biologiske mangfold, jf. forskriften § 18 samt grunneiers tiltaks- og varslingsplikt, jf. forskriften § 19.

Basert på ovenstående vurderinger, anser Miljødirektoratet at det ikke er grunn til å anta at den omsøkte utsettinga vil medføre vesentlige uheldige følger for det biologiske mangfoldet. På bakgrunn av at risikoen for spredning ved den aktuelle utsettinga anses som lav og at fordelene ved utsetting på grønne tak er ansett som så tungtveiende at det er gjort unntak fra det generelle forbudet mot utsetting av sibirbergknapp og gravbergknapp finner vi også at det bør gis tillatelse i denne saken.

Miljødirektoratet finner at kunnskapsgrunnlaget er tilstrekkelig til å behandle søknaden, jf. § 8 i naturmangfoldloven.

4. **Vedtak**
Miljødirektoratet gir Blomstertak AS, ved Kristin Pedersen, tillatelse til å plante ut vegetasjonsmatter som inneholder gravbergknapp og sibirbergknapp på et 420 kvm grønt tak i Stålverksveien 1 i Oslo, jf. forskrift om fremmede organismer § 10, jf. § 11 første ledd bokstav c, jf. vedlegg V. Vedtaket gis på følgende vilkår:
1. Ved etablering av taket, skal plantematerialet håndteres på en slik måte at spredning av gravbergknapp og sibirbergknapp forhindres.
2. Blomstertak skal orientere grunneier om den risiko for uheldige følger for biologisk mangfold som gravbergknapp og sibirbergknapp utgjør, og om hvordan grunneier, bl.a. ved vedlikehold og eventuell riving av taket, bør håndtere plantematerialet for å forhindre spredning av disse to artene.

5. Annet
Miljødirektoratet viser for øvrig til at virksomheter som er ansvarlig for omsetning eller formidling av fremmede organismer, skal gjøre kunder og andre mottakere av organismene kjent med risiko for uheldige følger og forebyggende tiltak i samsvar med § 18 første ledd, tiltaks- og varslingsplikten etter § 19, og de øvrige bestemmelser i forskriften som gjelder for de aktuelle organismene.

Dette vedtaket kan påklages til Klima- og miljødepartementet innen tre uker etter at dette brevet ble mottatt, jf. forvaltningsloven §§ 28 og 29. Eventuell klage sendes til Miljødirektoratet.

Hilsen
Miljødirektoratet

Dette dokumentet er elektronisk godkjent

Yngve S. Svarte	Bjarte Rambjør Heide
avdelingsdirektør	seksjonsleder

Tenk miljø - velg digital postkasse fra e-Boks eller Digipost på www.norge.no.

Kopi til:
Klima- og miljødepartementet Postboks 8013 Dep 0030 OSLO